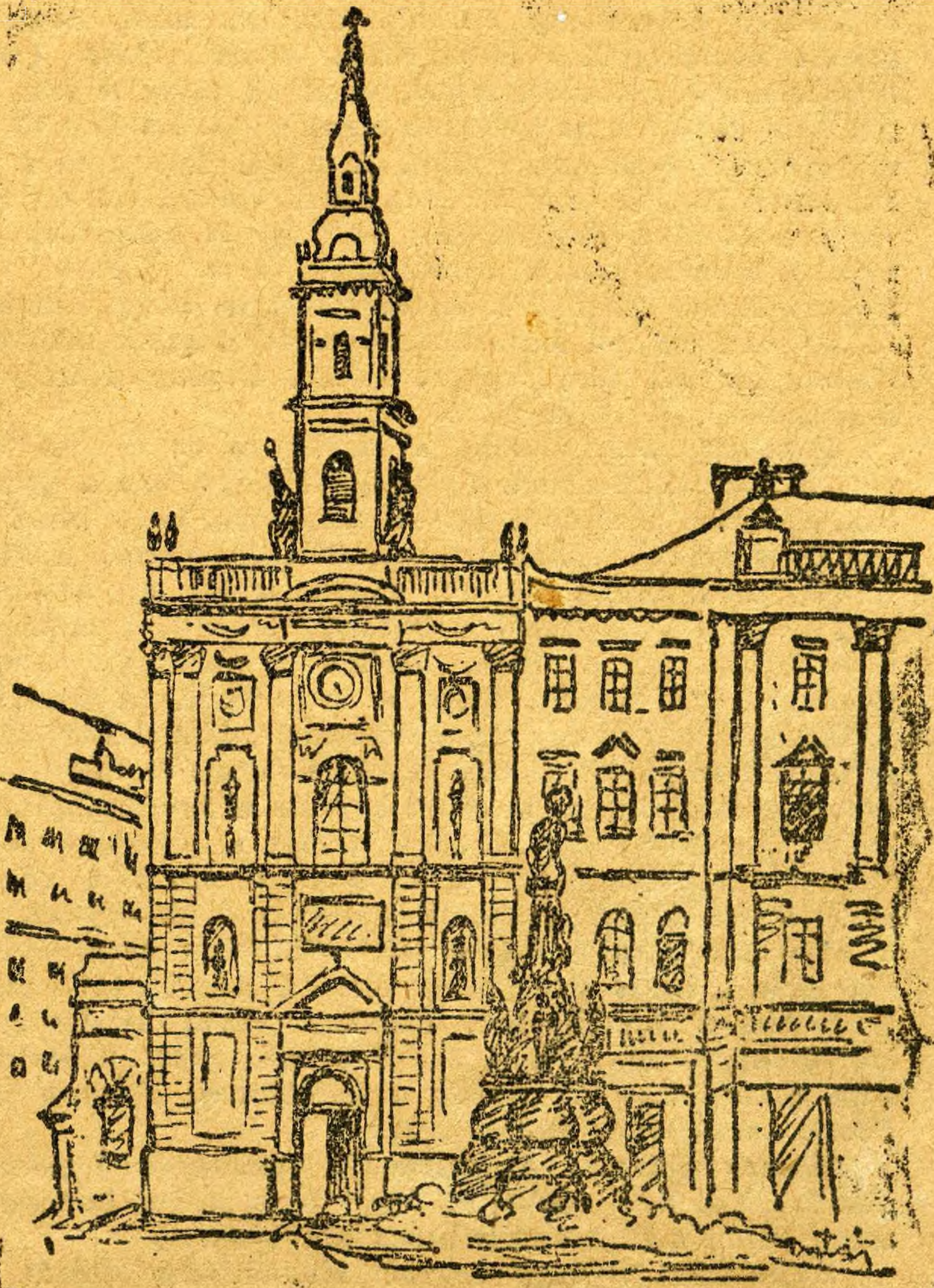


Az ötvenéves Budapest regényei.

I.

A régi Szervita-tér és lakói.

A Belvárosban a 441-es számú háztelket már hivatalosan is Szervita-tér 3-as számú háznak kezdik írni és a kétemeletes ház tulajdonosnője, Frivaldszky-Schäffer Anna asszony. A koros hölgy, akinek reszketeg kézírását legfeljebb egy pár adóbevallási iven lelhetjük (nem pedig levelek alatt, amely leveleket a szivszélütéses majór elfelejtett elégetni), nagyon ritkán hagyta el elsőemeleti ötszobás lakását. Nehéz brokátok fedik el az ablakokat, a utcai részben, egy kakadu kiál-



tását hallani 1877-ben az emeletről, amely kakadu 1878-ban elrepül egy óvatlan pillanatban és Frivaldszky-Schäffer Anna halála napjáig szidia Nedelko Dömét, az ötös szám alatt lakó fogorvost, aki véleménye szerint a kakadut elesébitotta.

A gazdag asszonyság jóformán senkivel sem érintkezik. Ajtaja mindig zárva, mert az emberek gonoszak és tolakodók. Olykor kackiás »gavarok« huzzák meg a réz oroszlánfejet a esengetyi végén és Ormódy Vilmosra hivatkoznak, aki tiszteletét küldi a nagyságos asszonynak. Majd mindenféle biztosítási üzletekkel környékezik a magányos asszonyságot. Szerencsére, kéznél van ilyenkor Maruszig Ferenc, az órás, akinek földszinti boltjába külön csengő vezet a háztulajdonosnő lakásából. Maruszig teljes bizalmát bírja az asszonyságnak; erélyes ember, világotjárt fiatalember, aki nemesak az órák megjavításához, de a házbér beszédéséhez is ért. 11.090 forintot jövedelmez Pest legforgalmasabb pontján lévő kétemeletes ház. Maruszig Franz a háztulajdonosnő udvari szobácskájában üti fel az álló íróasztalt, amelynél a házbér-nyugtákat idejében kiállítja, megbeszéli a házmester-változásokat. Mert a lakók a Frivaldszky-házhoz hasonló házakban nem igen szoktak változni, legfeljebb a temetőbe mennek. Szégyen az, ha költözködés történik a házban, de a házmestert bizony gyakorta kilöketi Frivaldszky-kné, mert még mindig nem akadt olyan házmesterre, aki el ne ment volna segíteni boroshordókat eregetni a szomszédos Kispipához, s így egyéb dolgát elmulasztotta.

A házban lakik Putnok Mathilde magánzó-nő és 700 forintot fizet ötszobás lakásáért. Eppen olyan csendes, visszavonult nő, mint Frivaldszky Anna, ugyanezért a háztulajdonosnő már évek óta készül vele barátságot kötni, de 1877-ben még csak odáig jutottak, hogy a cselédeknek szabad egymással beszélniök.

Ugyancsak az első emeleten, de persze csak udvari lakásban húzódik meg Geiszler Jenő fotografus-segéd, akinek esti fuvolázgatását csendesen hallgatják a magányos asszonyok.

A második emeleten Turnovszky Frigyes fogorvos foglal el kilenc szobát és fizet ezért kétezer forintnyi évi bért. A fogorvost a legelőkelőbb pesti dámák látogatják. Az ajtó-résen át jól látni a legujabb pesti divatot ez urnók ruházkodásán, amint az első emeletről a másodikra fordulnak. Az egyik ajtónál halkán sóhajt Frivaldszky-Schäffer Anna, a másik ajtó mögött bosszusan köhint Putnok Mathilde, amíg a hölgyek ellibegnek, mint kócsagmadarak. De persze, a foguk, az romlott. Ki tudná az erkölcsüket?

A földszinten pincéje, raktára és boltja van Pfeiffer Ferdinánd könyvárusnak és ugyancsak 500 forintról állítja ki Maruszig uram a negyed-évi házbér-nyugtáját. Mittermayer Ferenc, az ékszerész összesen ezer forintot fizet évenként, tekintve azon üzleti barátságot, amely az órás és ékszerész között fennáll.